

Nr 223.

Uppläst och godkänd i första kammaren den 28 augusti 1914.
» » » i andra kammaren den 29 augusti 1914.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående förbud för vissa utlänningar att här i riket vistas.

(Lagutskottets utlåtande nr 17 och memorial nr 23.)

Till Konungen.

Genom en den 23 maj 1914 dagtecknad proposition, nr 55, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag angående förbud för vissa utlänningar att här i riket vistas.

Riksdagen har i huvudsak biträtt förslaget. Beträffande de särskilda bestämmelserna i förslaget har dock riksdagen funnit här nedan angivna ändringar och erinringar påkallade.

I 5 § andra stycket har riksdagen bland de omständigheter, som föranleda, att avvisad person ej må befordras till det land, varifrån han hit ankommit, ansett böra upptagas jämväl, att den avvisade i nämnda land sannolikt skulle tilltalas eller straffas för politiskt brott.

Beträffande stadgandet i 6 § under 4) har riksdagen ansett, att detsamma såsom det i förslaget affattats skulle innebära en onödigt stränghet. Utvisningsförfarandets tillämpning har syntts riksdagen skä-

ligen kunna begränsas därhän, att ifrågavarande påföljd bindes vid sådant brott, varför dömts antingen till straffarbete eller ock till fängelse i minst sex månader. Åt bestämmelsen i paragrafens sista stycke har givits en något förändrad avfattning.

Enligt 11 § i förslaget skola besvär över Eders Kungl. Maj:ts befallningshavandes utslag, varigenom till utvisning dömts, avgöras av Eders Kungl. Maj:t i statsrådet. Riksdagen har icke kunnat biträda förslaget i detta avseende. Då det ju här föreligger en fråga om rättstillämpning, torde enligt allmänna grunder ifrågavarande besvärsmåls prövning böra tillkomma annan myndighet. Därigenom skapas ock förutsättningen för önskvärd enhetlighet och kontinuitet vid målens bedömande. Eftersom berörda mål äro av administrativ art, vore det ju naturligtast, att de överlämnades i sista instans åt regeringsrätten. Men då regeringsrättens arbete icke fortgår under hela året, skulle detta för vissa tider leda till ett fördröjt avgörande av förevarande mål, en olägenhet desto kännbarare, som det i dessa mål ofta lärer bliva fallet, att klaganden icke vistas på fri fot. Vid sådant förhållande synes någon annan lösning icke stå till buds, än att prövningen av ifrågavarande besvärsmål — i analogi med vad som gäller enligt 6 § av 1885 års lag angående lösdrivares behandling — överlämnas till högsta domstolen. Denna utväg skulle visserligen medföra en ytterligare ökning av högsta domstolens arbetsbörda, men då ifrågavarande besvärsmål icke torde bli många om året och således icke kunna i nämnvärd grad inverka på högsta domstolens arbetsprestation i övrigt, har riksdagen så mycket mindre kunnat tillerkänna berörda förhållande avgörande betydelse, som rättssäkerheten i detta fall syntes påfordra den anordning, riksdagen förordat.

I sammanhang med denna förändring har paragrafens första stycke av riksdagen omformulerats i nära överensstämmelse med 6 § i lagen om lösdrivares behandling.

De två första orden i 12 § hava syntes riksdagen böra utgå.

Till andra stycket i 13 § har riksdagen fogat orden: »dock må ej utlänningen befordras till land, varest han sannolikt skulle tilltalas eller straffas för politiskt brott».

Beträffande 17 § första stycket har riksdagen funnit en jämkning påkallad. Enligt förslagets ordalydelse skulle nämligen polismästaren i Stockholm kunna komma att dels, å ena sidan, jämlikt lagens 1 § besluta om avvissning och dels, å andra sidan, enligt 4 § avgöra besvär över samma avvissningsåtgärd. Till vinnande av rättelse härutinnan torde befogenheten att avvisa utlännning böra i Stockholm tillkomma

annan myndighet än polismästaren, och har nämnda befogenhet synts riksdagen lämpligen böra uppdragas åt föreståndaren för detektiva polisavdelningen.

I fråga om bestämmelsen angående lagens trädande i kraft hava likaledes ändringar av riksdagen vidtagits.

Riksdagen, som alltså icke kunnat i oförändrat skick antaga Eders Kungl. Maj:ts genom ifrågavarande proposition framlagda förslag till lag angående förbud för vissa utlänningar att här i riket vistas, får härmed hos Eders Kungl. Maj:t anmäla, att riksdagen för sin del antagit följande

L A G

angående förbud för vissa utlänningar att här i riket vistas.

Härigenom förordnas som följer:

1 kap.

Om avvisning av utlänning, som till riket ankommer.

1 §.

Utländsk zigenare ävensom utlänning, som uppenbarligen har för avsikt att söka sitt uppehälle genom bettlande eller att under vandring från ort till annan vinna sin utkomst genom utförande av musik, förevisande av djur eller annan dylik sysselsättning, må vid ankomsten till riket eller omedelbart därefter av polismyndighet avvisas.

Samma lag vare om annan utlänning, som till riket ankommer för att söka sitt uppehälle, där det skäligen bör antagas, att han saknar möjlighet att här ärligen vinna sin försörjning.

Har till riket ankommande utlänning, enligt vad för polismyndigheten är känt, varit dömd för förfalsknings-, tjuvnads- eller bedrägeribrott eller gjort sig skyldig till yrkesmässigt hasardspel, yrkesmässigt övande av otukt eller utnyttjande av annans otuktiga levnadssätt, och kan det skäligen antagas, att utlänningen skulle komma att här i riket fortsätta sådan brottslig eller osedlig verksamhet, då må ock avvisning ske.

Vad i denna paragraf är stadgat äger ej tillämpning å invandrare, som varit svensk medborgare, men vilkens medborgarrätt genom vistelse utomlands eller eljest gått förlorad; dock att den, som vunnit medborgarrätt i annat land, må avvisas på sådan grund, som i tredje stycket sägs.

2 §.

Finnes avvisning böra äga rum, skall till utlänningsöverlämnas skriftligt besked angående avvisningen med skälen därför; och skall beskedet jämväl innehålla underrättelse om vad utlänningsöverlämnaren har att iakttaga, där han vill föra klagan över att han avvisats.

3 §.

Vill utlänningsöverlämnaren klaga däröver, att han avvisats, äger han hos Konungens befälningshavande anföra besvär, vilka, vid talans förlust, skola ingivas till Konungens befälningshavande före klockan tolv å trettionde dagen, efter det besked angående avvisningen blev klaganden tillställt; klaganden likväl obetaget att, på eget äventyr, i betalt brev med allmänna posten till Konungens befälningshavande insända besvären så tidigt, att de inom nämnda tid dit inkomma.

4 §.

Äro besvär över avvisning anförda, skall Konungens befälningshavande infordra polismyndighetens utlåtande, så ock avskrift av protokoll vid förhör, som må hava i ärendet hållits, samt av beskedet, där det samma icke med besvären ingivits.

Sedan infordrade handlingar inkommit, meddele Konungens befälningshavande snarast möjligt beslut i ärendet.

Över Konungens befälningshavandes beslut må ej klagan föras.

5 §.

Avvisning gånge i verkställighet utan hinder av anförda besvär.

Avvisad person varde, så snart ske kan, genom polismyndighetens försorg förd ur riket; och bör den avvisade befördas till det land, varifrån han lit ankommit, där ej särskilda omständigheter däremot föreligga, såsom att landet är avlägset beläget eller att han därifrån utvisats eller att han där sannolikt skulle tilltalas eller straffas för politiskt brott.

Kan avvisning ej genast verkställas, må, intill dess sådant kan ske, utlänningsöverlämnaren av polismyndigheten tagas i förvar.

2 kap.

Om utlännings utvisning från riket.

6 §.

Konungens befallningshavande må meddela förordnande om utvisning från riket av följande utlämningar, nämligen:

1) zigenare ävensom den, som beträdes med lösdriveri eller bettlande, så ock den, som under vandring från ort till annan söker sin utkomst genom utförande av musik, förevisande av djur eller annan dylik sysselsättning;

2) den, som gör sig skyldig till yrkesmässigt hasardspel, yrkesmässigt övande av otukt eller utnyttjande av annans otuktiga levnadsätt;

3) den, som inom loppet av de närmast förflutna två åren här i riket genom utslag, som äger laga kraft, dömts för gårdfarihandel eller biträdande vid dylik handel eller för olovlig brännvinsförsäljning eller för det han, utan vederbörligt tillstånd, här i riket under kringresande eller kringvandrande idkat hantverk eller annan hantering;

4) den, som här i riket genom utslag, som äger laga kraft, blivit, för annat brott än ovan avses, dömd till straffarbete eller ock till fängelse, ej under sex månader, för såvitt brottets beskaffenhet föranleder till antagande, att fara av hans vistelse i riket kan uppstå för allmän säkerhet, ordning eller sedlighet; dock att utvisning för det brott ej må ske, där ej förhör, som i 7 § sägs, före straffets slutliga avtjänande blivit i ärendet hållet;

5) den, som inom loppet av de närmast förflutna fem åren utom riket undergått honom omedelbart ådömt frihetsstraff för brott, varför enligt gällande lag om utlämning av förbrytare utlämning må ske.

Vid bedömande, huruvida utvisning bör äga rum, skall skälighänsyn tagas till utlännings levnads- och familjeförhållanden samt till längden av den tid, han vistats här i riket. Har den, som gjort sig skyldig till brott, varom i denna paragraf under 3) eller 4) är fråga, under de före brottets begående närmast förflutna fem åren haft fast bostad här i riket, må han ej för det brott utvisas, där ej synnerliga skäl därtill äro.

Om hemsändande av utlämning, som faller fattigvården till last, är särskilt stadgat.

7 §.

Uppstår fråga om utlännings utvisning av anledning, som i 6 § sägs, föranstalte Konungens befallningshavande därom, att utlännen så snart ske kan inställas till förhör inför Konungens befallningshavande; dock må, där utlännen förvaras i kronohäkte, som står under lagfarens tillsyningsmans uppsikt, förhöret efter Konungens befallningshavandes beprövande kunna hållas av tillsyningsmannen.

När omständigheterna därtill föranleda, må Konungens befallningshavande förordna, att utlännen skall tagas i förvar.

Vid förhör, varom nu är sagt, äge utlännen, där han så äskar, åtnjuta hjälp. Är han icke på fri fot och säger han sig ej själv kunna anskaffa biträde, förordne Konungens befallningshavande lämplig person att honom biträda.

Över förhöret skall föras protokoll; och skall noggrann utredning företagas om alla de omständigheter, som kunna å ärendets utgång inverka.

Ärende angående utlännings utvisning skall utan dröjsmål företagas till avgörande. Där fråga är om utlännen, som undergår honom omedelbart ådömt frihetsstraff, skall iakttagas, att, såframt ej särskilda hinder möta, ärendet hos Konungens befallningshavande bringas till slut så tidigt, att, där till utvisning dömes, densamma kan omedelbart efter strafftidens utgång verkställas.

8 §.

Finner polismyndighet anledning till utlännings utvisning på grund av stadgande i 6 § föreligga, göre därom anmälan hos Konungens befallningshavande. Kan det skäligen befaras, att utlännen avviker, då må polismyndigheten taga honom i förvar; och skall polismyndigheten därom ofördröjligen underrätta Konungens befallningshavande.

9 §.

Utslag, varigenom till utvisning dömes, skall innehålla förbud för utlännen, vid äventyr, som i 15 § sägs, att utan Konungens tillstånd återvända till riket; och give Konungens befallningshavande i utslaget till känna vad utlännen har att iakttaga, där han vill i utslaget söka ändring, samt tillställe honom så fort ske kan skriftligt utslag. Är utlännen tillstädes, skall utslaget för honom muntligen avkuvas.

10 §.

Har utslag meddelats, varigenom utlänning förklarats skola utvisas, må denne, där han så önskar, dock tidigast å andra dagen, efter det utslaget för honom avkunnades eller, om det ej avkunnats, blev honom annorledes delgivet, inför Konungens befallningshavande avgiva förklaring, att han åtnöjes med utslaget. Där utlänningen förvaras i häkte, må förklaringen i vittnens närvaro upptagas av tillsyningsmannen eller föreståndaren vid häktet; och åligge den myndighet, inför vilken förklaringen avgivits, att ofördröjligen insända underrättelse därom till Konungens befallningshavande.

Förklaring, varom nu är sagt, må ej återtagas.

11 §.

Vill den, som genom Konungens befallningshavandes utslag förklarats skola utvisas, överklaga utslaget, äger han sist å åttonde dagen, efter det utslaget för honom avkunnades eller, om det ej avkunnats, blev honom annorledes delgivet, till Konungens befallningshavande ingiva sina till Konungen ställda besvär; dock att, där klaganden i häkte förvaras, besvären må inom tid, som nyss är sagd, ingivas till tillsyningsmannen vid häktet. Tillsyningsmannen vare pliktig ofördröjligen insända besvären till Konungens befallningshavande.

Vill utlänning, som icke är på fri fot, anföra besvär, åligge Konungens befallningshavande eller tillsyningsman vid häkte att tillse, att utlänningen därvid ej saknar nödigt biträde.

Inkomna besvär skall Konungens befallningshavande så fort ske kan, jämte eget utlåtande och övriga till ärendet hörande handlingar, insända till nedre justitierevisionen.

12 §.

Utslag, varigenom till utvisning dömts, varde genom Konungens befallningshavandes försorg bragt till verkställighet.

Den utvisade bör befordras till sitt hemland, där ej särskilda omständigheter däremot förekomma, såsom att landet är avlägset beläget eller den utvisade där sannolikt skulle tilltalas eller straffas för politiskt brott. Kan den utvisade ej befordras till sitt hemland eller kan detta ej utrönas, bör han befordras till det land, varifrån han i riket

inkommit, såvitt ej sådana skäl däremot föreligga, som nyss nämnts, eller han från det landet utvisats.

I tvivelaktiga fall, eller där svårighet möter för utslagets verkställande, skall Konungens befallningshavande i ärendet göra anmälan hos Konungen.

13 §.

Där sådant av hänsyn till rikets säkerhet eller eljest i statens intresse finnes påkallat, må Konungen förordna om utvisning av utlänning, som i riket vistas. Uppstår fråga om utvisning efter ty nu är sagt, förordne Konungen, att förhör skall i ärendet hållas inför Konungens befallningshavande; och gälle i fråga om sådant förhör vad i 7 § tredje och fjärde styckena är stadgat. När omständigheterna därtill föranleda, må utlänningen tagas i förvar.

I fråga om verkställighet av beslut om utvisning, varom i denna paragraf sägs, förordne Konungen efter omständigheterna; dock må ej utlänningen befordras till land, varest han sannolikt skulle tilltalas eller straffas för politiskt brott.

§ 14.

Finner Konungens befallningshavande anledning till utlännings utvisning jämlikt 13 § föreligga, göra därom anmälan hos Konungen. I sammanhang med sådan anmälan äger, när omständigheterna därtill föranleda, Konungens befallningshavande förordna, att utlänningen skall tagas i förvar.

§ 15.

Har utlänning, som jämlikt denna lag blivit härifrån utvisad, till riket återvänt utan tillstånd av Konungen., straffes med fängelse i högst sex månader. Sedan utlänningen undergått straff, varde han omedelbart förd ut riket; och förfares därvid enligt de i 12 § angivna grunder.

Den, som skäligen misstänkes för brott, varom i denna paragraf sägs, skall i häkte tagas.

3 kap.

Särskilda bestämmelser.

16 §.

Vidtages mot utlänning åtgärd, varom i 1 eller 2 kap. sägs, vare han skyldig gälda kostnaden för sitt befordrande till den utländska ort, dit han sändes.

Har utlänning, varom i 1 § sägs, med fartyg till riket ankommit och voro omständigheterna uppenbarligen sådana, att befälhavaren bort inse, att utlänningen skulle komma att härifrån avvisas, vare, där sådan åtgärd vidtages, befälhavaren pliktig att, utan ersättning från statsverkets sida, återföra honom till det land, varifrån han medtagits; dock att sådan förpliktelse icke äger rum, med mindre fartyget omedelbart eller inom rimlig tid återvänder till nämnda land.

17 §.

Med polismyndighet avses i denna lag för landet kronofogde eller länsman, i Stockholm föreståndaren för detektiva polisavdelningen samt i annan stad polismästare eller, där sådan ej finnes, stadsfiskal.

För köping eller annat område å landet, för vilket ordningsstadgan för rikets städer är i tillämpliga delar gällande, må Konungens befallningshavande kunna förordna polisman, som äger behörighet till länsmanstjänst, att fullgöra vad enligt denna lag åligger polismyndighet.

18 §.

I händelse av krig eller fara för krig eller där sådant för rikets försvar eller eljest på grund av särskilda omständigheter provas erforderligt, äge Konungen ej mindre förordna, att utlänning, som till riket ankommer, skall i enlighet med de närmare föreskrifter, som av Konungen meddelas, hos polismyndighet göra anmälan om sin ankomst, än även utfärda de särskilda bestämmelser, som eljest, med avseende å riket i dess helhet eller beträffande viss ort, må för utlänningars övervakande finnas nödiga.

I fall, varom i denna paragraf sägs, må Konungen i fråga om utlännings avvisning eller utvisning förordna efter omständigheterna.

19 §.

De närmare föreskrifter, som, utöver vad ovan stadgats, må erfordras med avseende å verkställighet av avvisning eller utvisning, meddelas av Konungen.

Huru ersättning åt biträde, varom i 7 § sägs, eller åt tolk må bestämmas, därom förordnar ock Konungen.

Denna lag träder i kraft: 18 § å den dag Konungen förordnar samt lagen i övrigt den 1 maj 1915. Ej må dock utvisning ske för brott, som i 6 § under 3) sägs, där detsamma blivit begånget före lagens ikraftträdande.

Stockholm den 29 augusti 1914.

Med undersåtlig vördnad.
